

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁŠŤ STRANÁCH.

Predplatná cena: Na celý rok — — 4 koruny — hal. Na pol roka — — 2 „ — „ Na štvrt' roka — — 1 „ — „ <i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i>	Zodpovedný redaktor: Dr. ALEXANDER ERNSZT, páp. komorník. Majiteľ' a vydavateľ': JÁN MOLNÁR.	Redakcia a vydavateľ'stvo: Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám. sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dia tarify. Rukopisy sa nazpak nedávajú.

Prečo je u nás tak veľká drahota?

Na vážnu otázku: Prečo je u nás tak veľká drahota? — nestranne a otvorene pokúsím sa odpovedať nasledujúcou úvahou:

Ja nemám ani pod dľaň zeme, celý môj majetok je stolík, pri ktorom sedím a píšem. Ty, ctený čitateľu, máš roľu, dom, záhradu, snáď pasienok a kus hory. Jedným slovom, ty si väčší-menší hospodár, ja ale som strovitelom. Ja zpoza môjho stolika pozornosťou sledujem tvoj osud, bo dobre viem, že tvoj osud je aj môj osud. Keď sa tebe neurodí, z toho aj ja mám škodu. Keď ale teba Pán Boh dobrou úrodou požehná, pri tom sa aj mne dobre povedie. Bo keď máš zbožie, máš peniaze, kúpiš si čo potrebuješ, riadne platiš svoju daň, teda udržiavaš štát. Keď svoju úrodu predáš, mne sa dostane kus chleba. To je ozaj natolko jednoduchá vec, že je ťažko k pochopeniu, prečo ten, čo nemá ani pod dľaň zeme, vrúcne nemodlí sa za to, aby Boh hojnej úrody udelil tým, čo kus zeme menovať môžu svojim majetkom.

V tejto ináč zcela jasnej a zreteľnej veci rázom vznikol veľký zmätok. V novinách čítam, že ceny obilia veľmi poskočily. Zbožie zdraželo. Hľadám to zbožie po všetkých stranách. Zmizlo, ako keby ho zem bola prehltila. Naraz len to vidíme, že celá úroda najprv dostala sa do rúk priekupcov, ztadiaľ zas do rúk agentov a včul tí diktujú ceny, tí rozkazujú s tým, čo sa ti urodilo, čo je potrebné, aby sa mi dostalo kus chleba; z tvojej úrody, z tvojej krvútnej práce, z tvojho potu osov majú len priekupci, mlyny a agenti.

Čo sa tu robí? Ako sa to mohlo stať, že medzi dorábateľov a strovitelov vdiara sa senzáľ, vigéc, úžerník, ktorý nemá ani pod dľaň zeme, neore, neseje a vzdor toho, ako dajaký veľký pán, opováži sa mne diktovať, za jakú cenu mám to kupovať, čo on od ľahkoverných dorábateľov od poly zádarmo vyšvindloval, nakopil vo svojich sýpkach a v skladoch parných mlynov. Naši hospodári z toho, čo sa im urodí, sotva môžu vyžiť. Tí ich obilie nepredávajú draho. Prečo je teda u nás tak veľká drahota?

Hovoria, že príčinou terajšej drahoty je vojna. Tomu ale neni celkom tak. Táto drahota nemala by byť väčšia, ako to práve vojna so sebou donáša. Čo ale vidíme? Kým naši synovia, bratia, otcovia krvácajú na bojišti, zatiaľ všelijakí Goidl-ovia a Hofstädterovci, Mayerovci z Haliče zaplavia krajinu, zvlášte Budapešť a ešte sa u nás ani dobre neohriali, už kupujú a predávajú tisíce a tisíce metrických centov toho zbožia, ktoré si ty dorobil a ktoré my strovitelia mali by sme kupovať, keby sme mali z čoho.

Nuž toto je príčinou terajšej veľkej drahoty!

Ty si statočný kresťanský dorábateľ obilia, nechceš, aby tvoja práca donášala ti úžernícky osov a spokojný si s tým, čo si zaslúžiš. Ja zase som poriadny kresťanský strovitel a žijem v tej nádeji, žeď tebe dobre ide, aj mne dobre pôjde. Tu ale medzi nás vtisne sa voľakto. Príde jedon agent, jedon priekupec za druhým a v okamžení drahšia je pšenica, drahšia je múka, ba sdražie všetko, ešte aj povetrie. My dvaja ale stojíme tu, hľadíme jedon na dru-

hého a pýtame sa: Či je to možná vec, aby tá pôda, ktorú naši otcovia krvou polievali, ktorú my potom našej tvári ovlažujeme, nedala nám ani dostatočného vzdajšieho chleba?

Ludia, ktorých sme nikdy nevideli a nezna-
kali, ktorí z vojny len sbohatnúť chcú, majú
diktovať nám, čo na túto vojnu donášame ne-
smierne obeť? Na tisíce behajú po všetkých
stranách krajiny a zo strelných jarkov ťžere
strielajú na nás, kým my pracujeme za kra-
jinu, našou daňou udržujeme štát, našou krvou
bránime hranice vlasti a za ich ťžerníctvo po-
skytujeme im slobody a blažený život, akého
nikdy nemali pod kančukou Moskála.

Vidím, že stískaš päsť. Hneváš sa? Pravdu
máš. V prvom rade ale, na koho sa máš hne-
vať? Len sám na seba. Kresťanská ľudová
strana a Katolícka ľudová Jednota jednotajne
vystrihajú ľud pred ťžerníkmi. Jestli sme posiaľ
nenasledovali dobré rady, aké za každej príle-
žitosti dávajú nám tieto čisto katolícke ustano-
vizne, nasledujme ich v budúcnosti!

Udalosti svetovej vojny.

Vojna proti Rusom.

Uhorské a rakúske zmužilé čaty aj v minulom
týždni víťazne pokračovali a značné zdary dosiahly tak
v Karpátoch, ako v Bukovine, tak vo východnej Haliči,
ako aj v Ruskopolsku. O víťazstvách našich hrdinov
svedčia nasledujúce úradné zprávy:

29.000 ruských zajatcov.

Úradná zpráva vydaná 11. februára.

V Ruskom Poľsku a v západnej Haliči spomenutia
hodná udalosť sa nestala. Na západnom a prostrednom
odseku karpátskeho frontu polozenie sa vo všeobec-
nosti nezmenilo.

V blízkosti priesmyku Dukla silné protiútoky Rusov
staly sa zriedkavejšími, na východnom odseku pokro-
čili sme napred.

Súčasne s naším zdarným napredovaním v Buko-
vine naše čaty, keď nepriateľa odbily pri Kőrösmezőve,
prešli cez jablonický prielaz a cez priechody na oboch
bokoch tejto cesty.

Pokým naše v Bukovine postupujúce stĺpy v po-
četných bitkách prešli ku čiare Seret, zatiaľ na okolí
horného Pruta a ku Nadvorne napredujúce naše čaty
vydobily východy z dolín pohoria, prišli ku obciam
Viznitz, Kutý, Kosow, Delatyn a Pasielna, kde teraz
Rusi na viacerých rozličných punktoch zastali.

Počet v terajších bojoch zajatých Rusov, s tými,
ktorých v poslednom čase každodenne priviezli, **vzrástol
na 29.000 hláv.**

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Odbité ruské útoky.

Úradná zpráva vydaná 14. februára.

V Ruskom Poľsku a v západnej Haliči polozenie
sa nezmenilo.

Jedna časť nášho frontu na odseku Dukly, proti
ktorému Rusi posiaľ prudko ťžočili, otvorila ofenzívu a
začala ťžočiť; z dominujúcich vrškov odbila nepriateľa
a síce sibírske čaty a útokom zaujala jednu obec pri
Vizkőze. Podobne zdarný bol útok spojencov v prostred-
nej časti Lesných Karpátov; aj tu sme vytrbli z rúk
nepriateľa jeden vršok, o ktorý sa prudko zápasilo.

Vo večerajších bojoch zase sme zajali 970 ľudí.

V juhovýchodnej Haliči a v Bukovine mali sme
víťazné bitky. Od Nadvorný na juhozápad, cieľom kry-
tia mesta, vzdorujúcich Rusov sme odbili. Vršky od
Delatyna na sever sme zaujali a z tejto príležitosti
zajali sme početných Rusov.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Rusi v rakúsko-uherskej uniforme.

Hlavné veliteľstvo armády sdeluje:

Už sa opätovne stalo že si ruskí vojaci, ba celé
patroly obliekli uniformu rakúsko-uhorskej armády a
tako napadly naše menšie čaty. Ponevác sa toto v po-
sledných mesiacoch zvlásťže často stalo pred Przemyslom
a ponevác tento protiprávny [vojenský figel v radoch
našich nepriateľov tak sa zdá stal sa už oblúbeným
spôsobom, držíme za potrebné uviesť vo všeobecnú
známosť, že každého ruského vojaka a dôstojníka, kto-
rých v takomto hanebnom boji zájmem, naskutku a
na tom mieste štatarialne popravíme.

V terajších bojoch v Karpátoch sa stalo, že nás
napadol celý bataillon v rakúsko-uhorskej uniforme.
Bataillon sme rozprášili a vojakov zväčša sme zajali.

Na základe týchto skutkov musíme oznámiť, že
keď by sa nám takto preoblečení nepriatelia v bárs
jakom veľkom počte dostali do rúk, toto nás ani na-
budúce nezadrží od toho, aby sme naskutku nespravili
s nimi poriadok.

Zdary našich čiat v juhovýchodnej Haliči.

Úradná zpráva vydaná 16. februára. V Ruskom
Poľsku a v západnej Haliči nestalo sa nič zvlásťžného.

Boje v Karpátoch aj ďalej plnou silou sa vedú.
V juhovýchodnej Haliči včera zaujali sme Nadvornu.
Nepriateľa odtiskli sme smerom ku Stanislave.

Na južnom bojišti niet zmeny. Odhliadnuc od ne-
patrných pohraničných bojov je ticho.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Porážka Rusov v Bukovine.

Bukurešť, 16. febr. Zpravodajca časopisu «Ziua» oznamuje zo Sučavy: Pri Valea Putnei utrpená porážka Rusov bola veľmi veľká, tak že Rusi prinútení boli rýchle cúvnuť ku Požorici a Kimpolungu. Z vrchov napredujúce rakúsko-uhorské a nemecké čaty ale ďalej prenasledovali utekajúcich Rusov, ktorí aj Požoriciu a Kimpolung museli opustiť a odtiaľto cúvli do Sučavy, potom do Hatny neďaleko od Černovic.

V Kimpolungu bol hlavný tábor Rusov, kde mali nakopené veľké množstvo munície a potravín. Ruská armáda cúvla ku Černoviciam. Rakúsko-uhorské čaty už prišli do obce Storožinec, ktorá je od Černovic len na niekoľko kilometrov.

Z Burdujeni oznamujú, že väčšia časť Bukoviny je už očistená od Rusov. Väčšia rakúsko-uhorská čata prešla cez Sučavu a prenasleduje ku Černoviciam ušľach Rusov. Za čatou tiahne hlavná sila rakúsko-uhorskej a nemeckej armády. Dľa chýru Rusi aj haličské mesto Kolomeu vyprázdnil.

Anglická tlač o cúvaní Rusov v Bukovine.

Londýnsky «Daily Telegraph» všeobecné cúvanie Rusov z Bukoviny odôvodňuje tým, že veľmi silným rakúsko-uhorským a nemeckým čatám podarilo sa zísť z Karpátov a ruským vojom hrozily obkolesením. «Daily Chronicle» cúvanie Rusov odôvodňuje nepriaznivým územím, na ktorom sú Rusi prinútení bojovať. Rusi museli vystáť celý rad silných útokov, preto radšej uzavreli, že svoj obrovský front trochu zkrátia.

Rusi v bojoch pri Dukle utratili 50.000 ľudí.

Útočenie našich čiat na okolí priesmyku Dukla ide s nadmieru veľkým úspechom. Rusov stihajú obrovské ztraty. Štrnásteho februára len z príležitosti jedného útoku našich čiat nepriateľ, ktorý bol prinútený cúvnuť, zanechal 1200 mrtvých, ktorých už nevedel pochovať. Ztrata nepriateľa len v pominulých bojoch, svedených okolo Dukly, činila najmenej 50.000 bláv v mrtvých a ranených. Keď povážime, že táto obrovská ztrata stihla Rusov na tomto priemerne malom odseku karpátskeho frontu, môžeme si pochop utvoriť o tých ukrutných ztratách, ktoré mali Rusi dosiaľ počas bojov v Karpátoch. Celkom iste možno konštatovať, že ofenzíva Rusov v Karpátoch sa úplne ztroskotala.

Odbité ruské útoky.

Úradná zpráva vydaná 16. februára.

V Ruskom Poľsku a v západnej Haliči všeobecné polozenie sa nezmenilo. Bol len delostralecký boj.

Na karpátskom fronte prudko sa bojuje. Viac útokov, ktorými sa Rusi hnali vo dne, v noci proti posiciam spojencov, sme odbili, zapríčiniač nepriateľovi veľkú ztratu a zajali sme vyše 400 Rusov.

V Bukovine válečné operácie sa prajne utvárajú.

Čiaru Sereth sme prekročili. Rusov za ustavičných bitiek odtiskli sme ku rieke Fruth.

Od Kolomei južne vyvinula sa väčšia bitka. Tu sme zajali 500 Rusov.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Naše čaty zaujali Kolomeu.

Úradná zpráva vydaná 17. februára.

Po dvojdnovej bitke včera pozde popoludni **zaujali sme Kolomeu.** Od mesta na juh pri Kriačove Velkom a Myšine Rusi v bojoch trvajúcich od 15. februára viditeľne napínali svoje sily, aby mesto mohli udržať. Do boja poslali početné posily. Viackrát museli sme odbiť prudké protiútoky, ktoré podujali proti našim na oboch bokoch hradskej napredujúcim čatám, z ktorej príležitosti dobrý účinok našich kanónov nepriateľovi zapríčiniť veľkú ztratu. Popoludni o 5. h. nepriateľa, napriek jeho rozhorčenému bráneniu sa, podarilo sa všeobecným útokom vyhnať z poslednej jeho posície pred mestom a spolu s utekajúcimi Rusmi razom prísť do Kolomei. Spustošenie mosta nad riekou Pruth sme prekazili, mesto očistili sme od utekajúcich Rusov a obsadili sme ho. **Zajali sme 2000 Rusov, ukoristili sme viac strojových pušiek a dva kanóny.**

Na karpátskom fronte až po okolie Vyškova boje s veľkou húževnatosťou vedú sa ďalej. **Doviezli sme novších 4040 zajatcov.**

Na fronte v Ruskom Poľsku a v západnej Haliči bol len kanónový boj.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Naše čaty obsadily Černovice.

Úradná zpráva vydaná 18. februára.

Na karpátskom fronte od Dukly až po okolie Vyškova polozenie nezmenilo sa vo všeobecnosti. Aj včera takmer všade prudko sa bojovalo. Spojenci početné ruské útoky proti ich posiciam odbili, nepriateľovi zapríčiniač značné ztraty. V týchto bojoch do zajatia padlo 320 nepriateľských vojakov.

Zaujatím Kolomei vo východnej Haliči od Dnestera na juh vzali sme Rusom jeden ich dôležitý oporný bod. Postúpenie nepriateľských posícii zo smeru Stanislavy od Nadvorny na sever a od Kolomei na severozápad znova viedlo ku väčším bojom, ktoré ešte trvajú.

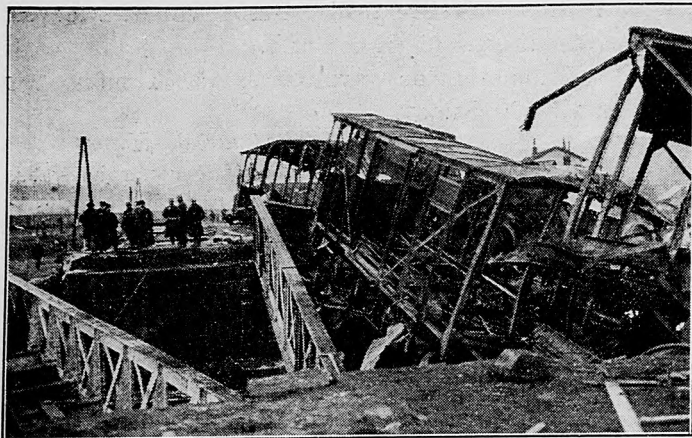
V Bukovine nepriateľa zahnali sme za riekou Pruth.

Černovice naše čaty včera popoludni obsadily. Rusi odtiahli ku Novosielici.

V Ruskom Poľsku a v západnej Haliči boly len kanónové boje a srážky.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Kresťania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!!

Most na rieke Laborea, ktorý do povetria vyhodili Rusi.

Vtiahnutie do Černovic.

Beszterce, 19. februára. Následkom nezadržateľného napredovania našich čiat v údolí rieky Pruth Rusi boli prinútení vypratať sa z Černovic. Naša jazda v stredu večer o pol šiestej hodine vtiahla do Černovic bez toho, že by bola natrafila na odpor. Z rýchlosti, akou Rusi vyprázdnil Černovice, možno uzatvárať na veľké zásoby potravín a munície, ktoré Rusi tam nechali.

Krvavý nezdar Rusov pri Kolomei a Nadvorne.

(Úradná zpráva vydaná 19. februára.)

Na fronte v Ruskom Poľsku včera válečná činnosť bola živšia, lebo Rusi cieľom zakrývania pohybov za frontom stupňovali palbu delostrelectva a pechoty. Z tohto na viac odsekoch vyvinuly sa boje, ktoré viedli ku odohnatiu napred potisknutých ruských oddelení.

V západnej Haliči časte nášho frontu začaly útočiť a zaujaly jednotlivé napred potisknuté posície nepriateľskej streleckej čiary. Tyrolskí cisárski jágri vo svojom odseku prekvapujúcim útokom zaujali jednu obec, ktorú nepriateľ od týždňov posilnil a obkolesil prekážkami; tu zajali 300 Rusov.

V Karpátoch boje s veľkou húževnatosťou trvajú ďalej.

Naše čaty od Nadvorny a Kolomei na sever napredovanie Rusov odrazily zapríčiniač nepriateľovi veľkú ztratu. Prudkosť bojov sa zväčšuje.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Z južného bojišta.

Úradná zpráva nášho generálneho štábu.

Vydaná 19. februára. Na južnom bojišti Srbi v poslednom čase na našej hranici opätovne bombardovali otvorené mestá. Tak dňa 10. februára z ťažkých kanónov asi stokrát vystrelili na Zemún a viac budov, medzi nimi hlavnú poštu, porúchali, ranili občianske osoby a dve deti aj zabili.

Dňa 17. februára strieľali na Mitrovicu. Na to veliteľstvo balkánskej válečnej sily za krátky čas

ťažkými nábojmi dalo bombardovať Belehrad a najvyššieho veliteľa cestou parlamentára upovedomilo, že v budúcnosti na každé bombardovanie otvorených miest podobným bombardovaním bude odpovedať.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Nemecko-ruská vojna.

Nemecké úradné zprávy.

Hlavný válečný stán nemeckej armády 13. februára vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Na hranici východného Pruska a za ňou naše válečné operácie všade zdarne pokračujú. Kde sa nepriateľ pokúsil odporovať, čoskoro sme ho odbili.

V Poľsku od Visly na pravo naše útočiacie čaty prekročili dolnú Škrvu a napredujú smerom ku Racionzu.

Z poľského bojišta od Visly na ľavo není čo zvlášťnejšieho oznámiť.

Hlavný válečný stán nemecký 14. februára vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Pozdĺž hranice východného Pruska a za hranicou naše válečné operácie idú tak, ako sme čakali.

V Poľsku od Visly na ľavo niet zmeny.

Položenie nemeckých a rakusko-uhorských čiat na bojišti je prajné.

Majór Schreibershofen v «Morgenpost»-e píše: Zdar nemeckých zbraní pri Mazurských jazerách zdá sa tým významnejším, lebo Nemcom podarilo sa v jednom čase tu a na južnej hranici východného Pruska postúpiť. Už včera oznámili šťastný útok od Sieprza na severozápad a dnes už možno oznámiť, že toto miesto nemecké čaty zaujaly, medzičím im padlo do rúk viac sto Rusov. S týmto odbijú proti východnému Prusku od juhu započatý útok a pokus napredovania proti Thornu. Pri Mazurských jazerách docielený zdar preto v plnej miere možno využívať bez toho, aby sa bolo treba báť, že by od Visly na sever nemeckú víťaznú armádu, ktorá prenasleduje zbité ruské armády, od boka bolo možno napadnúť.

Z južného krídla došly tiež samé priaznivé zprávy. V Karpátoch útočenie rakusko-uhorských čiat zdarne napreduje, v Bukovine víťazne ku severu postupujúce čaty prišli ku čiare Seretu a takto značnú časť krajiny späť zaujaly. Rakusko-uhorské čaty vždy viac sa blížia ku Černoviciam, ktoré Rusi dľa chýru už vyprázdnil.

Takto sa excentrické útočenie Rusov na dvoch krajných krídlach zmarilo. Obe ruské krídla spojenci zbili a späť odtiskli. Ponevác je i sám ruský front ohrozený, môžeme povedať, že sa vyvinulo mimoriadne prajné strategické polozenie, ktoré sľubuje prajný výsledok.

Nemci všade odrážajú Rusov.

Hlavný válečný stán nemecký dňa 15. februára vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Od Tilsitu severne nepriateľa od Piktupönu sme odohnali a ďalej odtiskli smerom k Tauroggenu.

Na východno-pruskej hranici a za ňou od jazier na východ nepriateľa ďalej prenasledujeme. Naše čaty všade rýchle napredujú. Proti nepriateľským válečným silám, ktoré cez Lomžu napredujú, nemecké čaty postúpily na okoli Kolna.

Na území Visly aj ďalej získali sme priestor. **Racionz sme obsadili.** V predchádzajúcich bojoch **krem početných zajatcov ukoristili sme 6 kanónov.**

V Poľsku od Visly na ľavo niet väčšej zmeny.

Nemci zaujali mestá Bjelsk a Plock.

Hlavný válečný stán nemeckej armády 16. februára nasledovnú úradnú zprávu:

Prenasledujúci boj pozdĺž hranice východného Pruska a za hranicou má veľmi prajný priebeh.

V Poľsku od Visly na sever po krátkom boji **zaujali sme mestá Bjelsk a Plock. Do rúk padlo nám asi tisíc zajatcov.**

V Poľsku od Visly na juh významnejšia udalosť sa nestala.

Cudzozemská tlač sdeľuje najdobrodružnejšie chýry o tom, že by Nemci počiatkom februára v bitke svedenej od Bolymova na východ boli utrpeli nesmierne ztraty. Konštatujeme, že ztrata Nemcov pri týchto útokoch primerane ku docielenému zdaru **bola nepatrná.**

Katastrófa 10. ruskej armády.

Hlavný válečný stán nemecký 16. februára vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Na okoli Mazurských jazier v deväť dňovej zimnej bitke prinajmenej z jedenásť peších a z viac jazdeckých divísií pozostávajúcu desiatu ruskú armádu vyhnali sme nielen z jej silne opevnených posícií zaujatých od okolia Mazurských jazier na východ, lež sme ju **zahnali aj za hranicu a konečne takmer úplným obkolesením, spôsobom zničujúcim sme ju porazili.**

Len malé čiastky ruskej armády mohli ujsť cez hory ležiace od Šuvalkov a od Augustova na východ, kde sú im naši prenasledujúci vojaci za pätami.

Krvavé ztraty nepriateľa sú veľmi ťažké. Počet zajatých ešte není ustálený, ale zaiste **hodne prevyšuje 50.000 hláv. Vyše 40 kanónov a 60 strojových pušiek sme vzali Rusom a krem toho ukoristili sme veľké množstvo válečného materiálu.**

Jeho veličenstvo cisár v prostriedku našich bojových radov bol **prítomný pri rozhodujúcich bojoch.** Víťazstvo vydobily jednotlivé čaty starej východnej armády a novšie týmto cieľom ta poslané čaty, ktoré sa dokázaly hodnými svojich dávno osvedčených súdruhov. Výkony, ktoré naše čaty vyvinuly napriek neprajným pomerom počasia a premávky, napriek maširovaníu vo dne v noci v bojoch vedených proti húževnatému nepriateľovi, stoja nad každou chválou.

Maršall Hindenburg starým umením viedol válečné

operácie, ktoré generál oberst Eichorn a generál pechoty von Beiw **skvelým spôsobom previedli.**

Najvyššia správa armády.

Novšie víťazstvo Nemcov nad Rusmi.

Hlavný válečný stán nemecký dňa 17. februára vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Od Memela na sever naše čaty nepriateľa, ktorého všade odbily, smerom Tauroggenu **zahnaly za hranicu.**

Na lesnatom okoli od Augustova na východ nepriateľa ešte **na mnohých miestach prenasledujeme**

Ruský vojenský stlp, ktorý od Lomže postúpil ku Kolnu, sme odbili. **Do rúk nám padlo 700 zajatcov a 7 strojových pušiek.** Taktiež aj pri Grajeve jedno nepriateľské oddelenie **zahnali sme ku Ossoviacu.**

Na fronte medzi Plockom a Racionsom (v Poľsku od Visly na sever) — tak sa zdá — vyvinujú sa húževnatejšie boje.

V Poľsku od Visly na juh niet nič nového.

Radosť v Berlíne.

V Berlíne panuje mimoriadne veľká radosť nad novším víťazstvom maršalla Hindenburga, ktorého význam poznali úplne len z poslednej úradnej zprávy. Všetky domy sú ozdobené zástavami a v školách neboly prednášky.

Časopisy píšuc o víťazstve rozpomínajú sa o zdarných bojoch spojeneckých rakúsko-uhorských čiat v Bukovine. «Berliner Zeitung am Mittag» rozvíňuje, že na východe skvele vydobité úspechy možno ďakovať šikovnému vedeniu, hrdinskej smelosti čiat, ako aj pevnému spoludržaniu a spoluúčinkovaniu spojeneckých armád.

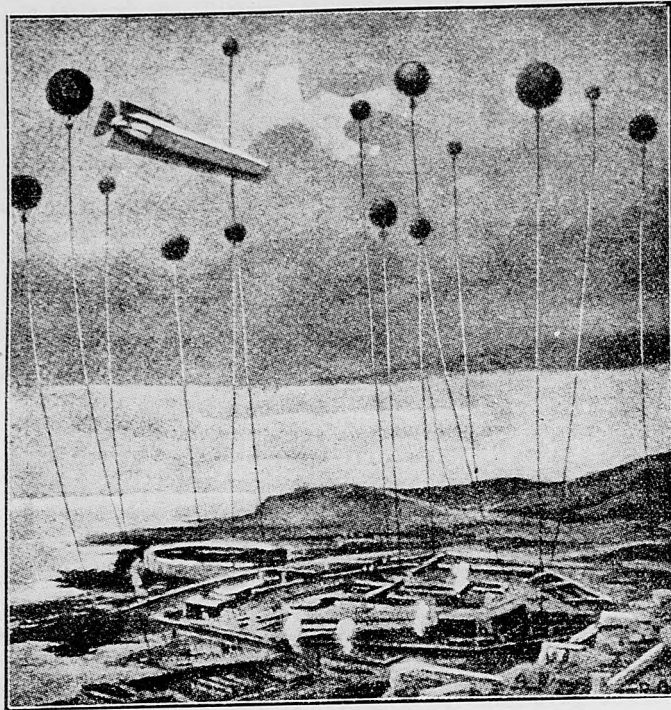
Rozhodujúce víťazstvá Nemcov. 64.000 ruských zajatcov.

Hlavný válečný stán nemecký 18. februára vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Pri Taurogene a na území od Gredna na severozápad prenasledujúce boje ešte trvajú. Pri Kolne zbitý

Hališskí roľníci.

Míny v povetří ku zničeniu lietadiel.

nepriateľský vojenský stĺp, od Lomže na sever, začaly prenasledovať naše čerstvé čaty.

Na fronte Plock—Racionz boje boli rozhodnuté v náš prospech. Dosiaľ sme tu zajali 3000 Rusov.

Z Poľska od Visly na juh niet čo významnejšieho oznámiť.

Válečná korisť bitky svedenej na hranici východného Pruska sa rozmnožila. Dosavadný výsledok: 64.000 válečných zajatcov, 71 kanónov, vyše 100 strojových pušiek, 3 nemocničné vlaky, lietadlá, 150 vozov s municiou, svetlomety a nepočítané naložené vozy so záprahom. Ďalšie dvíhanie sa týchto čísiel možno očakávať.

Cisár Vilhelm o porážke Rusov pri Mazurských jazerách.

Königsberg, 19. februára. Hlavný mešťanosta Königsbergu od cisára Vilhelma dostal nasledovný telegramm:

«Rusov sme zničujúcim spôsobom porazili. Naše milované východné Prusko je očistené od nepriateľa.

Vihelm».

Ďalšia zpráva nemeckého cisára o porážke Rusov.

Berlínska Wolffova agencia oznamuje: Cisár Vilhelm v stredu o slávnom priebehu zimnej bitky svedenej pri Mazurských jazerách ríšskemu kancelárovi poslal telegrafične obsírnu zprávu. Cisár prízvukuje, že bol očitým svedkom toho, že nové čaty práve tak hrdinsky bojovaly, ako starí vojaci, ktorí už bojovali vo východnom Prusku. Počnúc od Landšturmistu po najmladšieho dobrovoľníka každý závodil v tom, aby celou svojou silou preukázal vlasti službu. Ani zima, ani vysoký sňah, ani neschodné cesty, ani húževnatosť

nepriateľa nevedely zadržat víťazstvo. Naše ztráty sú na šťastie len nepatrné. Cisár v telegramme potom rozpomína sa o ženiálnom vedení vojny a svoj telegramm končí tým, že utekajúci nepriateľ v malomocnej zlosti podpálil aj poslednú malú chatrč alebo iným spôsobom ju zničil. Cisár sľubuje, že všetko, čo od Iudskej sily vystačuje, bude spravené, aby z rumov vyvrel nový život.

Vojna Nemcov proti Francúzom a Angličanom.

Hlavný válečný stán nemecký 13. februára vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Odrazené francúzske útoky.

Na brehu mora nepriateľskí letúni aj včera hádzali bomby, ktoré v kruhu občianskeho obyvateľstva a v jeho majetku zapríčinili veľmi značné ztráty, kdežto my z vojenského ohľadu utrpeli sme len nepatrné ztráty.

Na západnom bojišti našli sme delostrelecké náboje, ktoré bezpochybne z amerických fabrik pochádzajú.

Počet včera pri odbití útoku od Souainu na východ zajatých vzrástol na 4 dôstojníkov a 478 mužov. Pred našim frontom našli sme 200 mrtvol nepriateľa, kdežto naša ztrata v týchto bojoch v mrtvých a ranených dovedna 90 chlapov.

Následkom útoku 3. februára od Massigesu na sever, od St. Menehouldu na severovýchod z francúzskej hlavnej posície zaujali sme ďalších 1200 metrov.

Pri Sudelkopfe vo Vogézoch nepriateľ opäť sa pokúsil o útok, ktorý sme všade ľahko odbili.

Hlavný válečný stán nemecký 14. februára vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Od Pont á Moussona na severovýchod zaujali sme od Francúzov obec Norroy a od tejto obce na západ vypínajúci sa vršok č. 365. Zajali sme dvoch dôstojníkov a 151 cklapov.

Vo Vogézoch obce Hilsen a Obersengen sme útokom zaujali. Tu sa nám dostalo do rúk 135 zajatcov.

Zápas na morskom pobreží.

Amsterdamský «Tijd» oznamuje z Dünkirchena: Tu nateraz málo bojujú, ale na okolí Nieuporta je stále prudká kanonáda, ktorú len kedy-vtedy zamení útok pechoty. Hlavný válečný stán už odišiel z Veurne.

«Daily Telegraph» oznamuje z La Havre: Dľa z Heystu príšlej zprávy Nemcom v blízkosti Westkapelle podarilo sa na dvoch sedliackych majetkoch ukryť viac ťažkých kanónov.

«Rotterdamsche Courant» oznamuje z Dünkirchena, že v posledné dni značné anglické čaty, ktoré sčacujú na 25.000 hláv, poslali na pobrežie Flandrie, menovite do Lombardzyde. Angličania veľmi vážne rátali na to, že sa prederú ku Ostende a tento ich úmysel vysvitá aj z činnosti anglickej flotty na celom belgickom mor-

skom pobreží. Bombardovanie pobrežia skrze Angličanov minulý týždeň zapríčinilo asi šesť millionov frankov škody. Veľa obyvateľov prišlo o život. Bombardovanie poukazuje na to, že nemecké čaty na morskom pobreží chcú oslabiť. Medzi Zeebrügge, Ostende, Dünkirchen stále mešká jedna anglická flotta, pri ktorej sú aj francúzske lode.

Novšie ztraty Francúzov vo Flandrii a v Elsasku.

Hlavný válečný stán nemecký 15. februára vydal nasledovnú úradnú zprávu :

Od Yperna na juh pri St. Eloi nepriateľovi vzali sme asi 900 metrov dlhú časť jeho posície ; **protiútoky nepriateľa boli nezdarné.** Práve tak sa zmaril aj jeden útok nepriateľa proti nám od La-Bassée na juhozápad. V našich rukách zostalo niekoľko tuctov zajatcov. Ten predný zákop, ktorý sme na Sudelkopfe 12. februára utratili, sme zpätzaujali. V údolí Lauchu zo Sengerna nepriateľa **sme odohnali, načo obec Remspach nepriateľ dobrovoľne vyprázdnil.**

Nemecká úradná zpráva.

Hlavný válečný stán nemecký 16. februára vydal nasledovnú úradnú zprávu :

Nepriateľské útoky proti anglickým zákopom, ktoré sme pri St. Eloi boli zaujali, **sme odbili.** Mimo tohto niet čo zvlášťnejšieho oznámiť.

Zápas o morské pobrežie.

«Daily Telegraph» oznamuje z Boulogne : Nemci vo Flandrii dostali značné posily. Následkom toho sa tam v poslednom čase opäť začínajú mimoriadne rozhorčené boje, menovite pri Yseri. Nemci sa stále o to usilujú, aby vnikli do posícií spojencov a aby sa tam zahniezdili. Vôbec možno povedať, že v najbližšom čase v položení vo Flandrii nastal taký obrat, ktorý možno považovať za predznak rozhodnutia.

Dľa zprávy «Daily News»-u tak sa zdá, že minister anglického námorníctva o to požiadal francúzskeho námorníckeho ministra, aby sa v nebezpečných operáciách pred pobrežím Belgicka aj francúzska flotta stále zúčastňovala. V Dünkirchene, dľa chýru, novšie oddelenia francúzskych torpedových lodí budú mať stanicu.

Novšie zdary Nemečov.

Nemecký hlavný válečný stán o udalostiach na západnom bojišti 17. februára vydal nasledovnú úradnú zprávu :

Francúzi a Angličania, pohnutí patrne našimi veľkými zdarmi, ktoré sme na východe docielili, včera a predošlú noc na rozličných miestach započali zvlášte húževnaté boje. Angličania, ktorých pokus, aby zpätzaujali svoje dňa 14. februára utratené posície, sa zmaril, medzitým v zajatcoch zase utratili 4 dôstojníkov a 170 chlapov.

Útok nepriateľa od Reimsu na severovýchod sme

odrazili. Zajali sme 2 francúzskych dôstojníkov a 179 chlapov.

Zvlášte prudko útočil nepriateľ proti našim čiarom v Champagne. Na mnohých miestach s veľkou rozhorčenosťou boj viedol sa z bezprostrednej blízkosti. Nepriateľ vnikol do našich jednotlivých krátkych odsekov a tam boj ešte trvá. Ináče **útoky nepriateľa sme všade odrazili. Asi 300 Francúzov sme zajali.**

V Argonnách pokračovali sme v útočení. Z hlavnej posície nepriateľa zase sme zaujali jednotlivé časte. Zajali sme 350 Francúzov a ukoristili sme 2 vrchové kanóny a 7 strojových pušiek.

Aj v Bois de Pretre, od Toula na sever, mali sme menšie zdary. Tu nám padly do rúk 2 strojové pušky.

Na hranici Elsaska niet nič nového.

Ztraty Francúzov vo Vogézoch.

Genf, 18. februára. Francúzi zo všetkých obcí údolia rieky Laoch odišli. Ranení rozprávajú, že Francúzi vo Vogézoch utrpeli veľmi značné ztraty. Nemci aj v údolí rieky Larg začali útočiť na Francúzov.

Zadovažujte predplatiteľov pre «Krestana!»

Obed honvédhúsára.

Boj v povetří.

Zpravodajca londýnskeho «Daily Express»-u oznamuje zo západného bojišťa: Veľa nemeckých letúňov na celom belgickom a francúzskom fronte vyvíňuje živú činnosť. Pokus francúzskych letúňov, aby prenasledovali Nemcov, bol bezvýsledný. Tri francúzske lietadlá spadli. Medzi Zeebrügge a Ecloi medzi anglickými a nemeckými letúňmi povstal boj, v ktorom dve anglické lietadlá boli ťažko porúchané a musely sa spustiť. Ostatné lietadlá ušly.

Odrazené francúzske útoky.

Nemecký hlavný válečný štáb o udalostiach na západnom bojišti 18. februára vydal nasledovnú úradnú zprávu:

hory a od Verduna na východ medzi Boureilles—Vauquois.

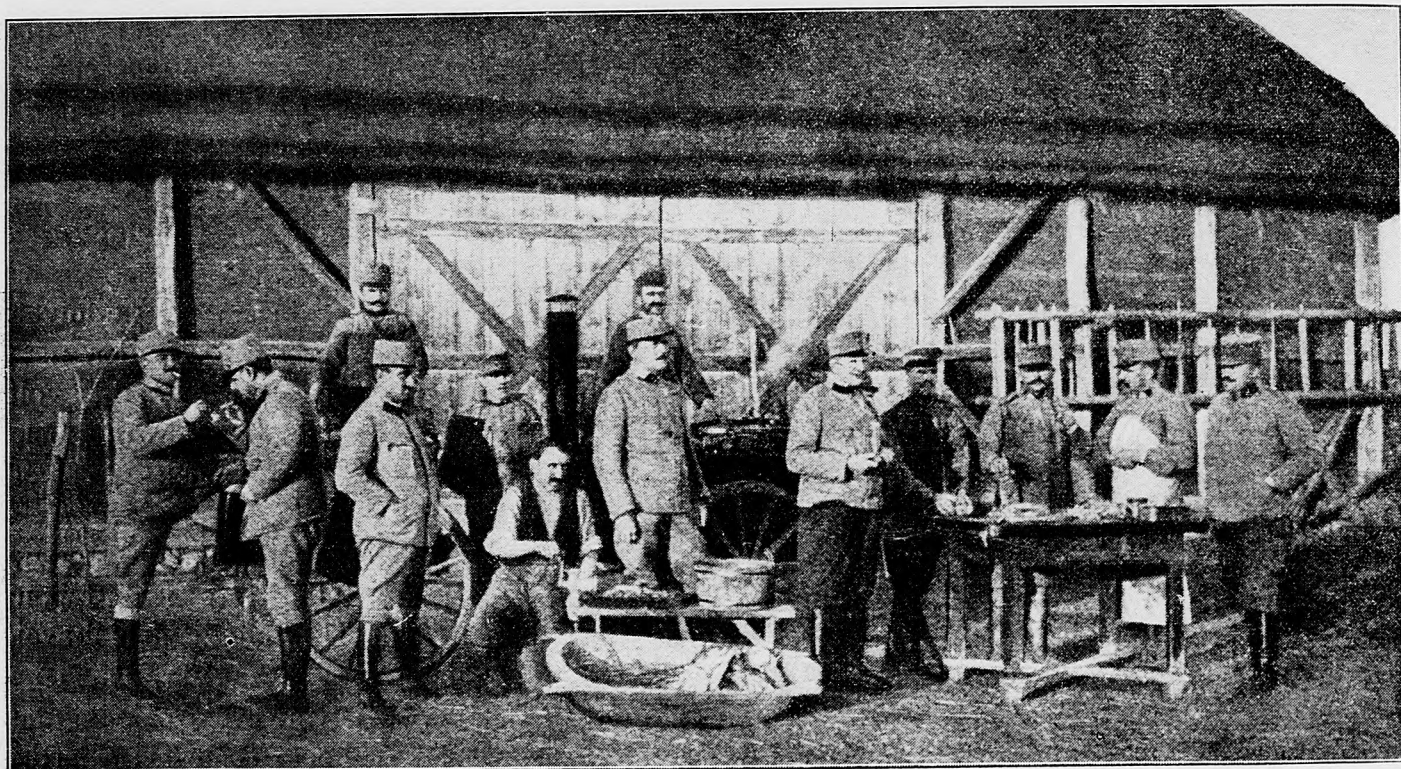
Od Pont-a-Moussonana sever vypínajúci sa vršok č. 365. a obec Norroy, ktoré sme 13. febr. zaujali, po náležitom rozváľaní francúzskych opevnení sme zase vyprázdňovali. Nepriateľ nepokúsi sa túto posíciu zbrannou mocou zpätzaujať.

Ostatne niet čo dôležitého oznámiť.

Vojna Turecka proti Rusom, Francúzom a Angličanom.

Boje na Kaukaze.

Bukarešť, 18. februára. Dľa carihradských správ na Kaukaze na veľkom priestore opäť sa započaly boje. Posledné časy sňah a fujavice takrečeno znemož-

Zabijačka v tábore.

Včera spomenuté pokusy nepriateľa o útočenie podobným nezdarom trvaly ďalej. Na ceste Arras—Lille bitka ešte stojí o jeden malý kus nášho zákopu, do ktorého nepriateľ predvčerom vnikol.

Počet Francúzov, ktorých sme od Reimsu na severovýchod včera zajali, vzrástol. Francúzi aj tu utrpeli zvlášte ťažkú, krvavú porážku. Ďalšieho postupovania sa aj zriekli.

V Champagne od Perthesa na sever bitka ešte stojí. Odtiaľto na východ Francúzov s ťažkými ich ztratami sme odbili, už sa držia len v niekoľkých krátkych časťach našich najprednejších zákopov. Včera oznámený počet zajatcov vzrástol na 11 dôstojníkov a 785 chlapov.

S úplným nezdarom skončily sa aj útoky Francúzov proti našej posíciu nachodiacej sa od Argonnskej

ňovaly válečné operácie. Počut, že Turci započali offensivu.

Porážka Angličanov.

Carhrad, 18. februára. Zpravodajca národnej telegrafickej agencie sdeľuje:

Asi zo 130 hláv pozostávajúce oddelenie tureckej jazdy, ktoré na okolí Šabicha bolo na výskumnej ceste, jednu asi z 200 hláv pozostávajúcu nepriateľskú jazdeckú čatu, ktorá utrpela ťažkú ztratu, prinútilo k úteku.

Dňa 15. tohto mesiaca jedno oddelenie tureckej jazdy napredovalo ku Korne. Tureckej čate podarilo sa priblížiť sa ku stanici anglických kanónových lodí. Anglická stráž a kanónové lode po značných ztratách

Arcknieža Jozef a Líla Landauer, vojenský zprávodajca kresťanskej ľudovej strany.

sa utiahly. Turci ukoristili dva kanóny a veľké množstvo válečného materiálu. Turci utratili len troch mrtvých a sopár ranených.

Pri Suezskom prieplove.

Milano, 18. februára. Dľa egyptských zpráw Angličania pri Suezskom kanále utratili 2700 mrtvých. Dľa anglických zpráw Angličania počítali 500 tureckých mrtvol a zajali 700 Turkov.

Vojna na mori.

Nota Spojených Štátov k Nemecku.

Nemecký námornický úrad, ako sme minule sdělili, vydal deklaráciu, ktorou následkom nečestného pokračovania Anglicka celému svetu oznámil, že more okolo Anglicka vyhlasuje za bojište. Na túto deklaráciu Spojené Štáty Severnej Ameriky, nemeckému štátnemu sekretárovi Jagowi 13. februára odovzdať daly notu nasledujúceho obsahu :

Vládu Spojených Štátov dňa 4. februára vydané oznámenie nemeckého námornického generálneho štábu upozornilo na to, že morá okolo Anglicka a Irska, taktiež aj kanál treba považovať za bojište, že obchodné lode všetkých nepriateľských štátov, ktoré sa po 18 februári na týchto vodách zjavia, budú spustošené a že aj obchodné lode neutrálnych štátov budú sa nachodiť v nebezpečí, jestli prídu na toto bojište. Následkom toho vláda Spojených Štátov za povinnosť si pokladá, aby v úplnom priateľstve a úctou oproti nemeckej vláde, ale otvorene a vážne upozornila na ťažké následky, ktoré oznámené pokračovanie prípadne vyvolať môže. Vláda Spojených Štátov prosí nemeckú vládu, aby pred skutočným pokračovaním uvažovala kritické polozenie, ktoré by mohlo medzi Spojenými Štátmi a Nemeckom povstať, keby nemecké morské válečné sily počas prevádzania oznámenej akcie zničily daktorú lod Spojených Štátov alebo by vyvolaly smrť amerických štátnych občanov.

Nota potom amerických štátov ďalej hovorí, že jeden vojnu vedúci štát má právo na mori prekutať neutrálne lode, že vláda Spojených Štátov nikdy neprivilila na také poriadky, ktoré sa iné vojnu vedúce národy usilovaly v terajšej vojne do života uviesť a ktorých cieľom bolo obmedziť obchodnú plavbu a vyhlasuje, že v páde by sa udal poľutovaniashodný prípad, že by nemecké válečné lode na otvorenom mori zničily americkú loď alebo usmrtily amerických štátnych občanov, vláda Spojených Štátov prinútená by bola cisársku nemeckú vládu prísne na zodpovednosť ťahať a urobiť každý krok ohľadom toho, čo život a majetok amerických občanov aj na otvorenom mori zabezpečí. Toto vláda Spojených Štátov popri prejavení najväčšej úcty oproti nemeckej vláde s tým vážnym úmyslom vyhlasuje, aby vyhla každému nedorozumeniu a prekazila, aby sa vyskytly také okolnosti, ktoré by medzi vládmi dvoch štátov mohly

vyvolať aj tie najnepatrnejšie protivy. Americká vláda dáva výraz tej svojej dôveryplnej nádeji, že nemecká vláda učiní uspokojivé osvedčenie v tom smere, že amerických štátnych občanov a ich lode na mori nestihne iná sekatúra ako tá, že na priestore nemeckou admirality bližšie označenom, loď prekutajú. Nota konečne cieľom informovania nemeckej vlády poznamenáva, že Spojené Štáty na ten prípad, keby anglické lode neoprávnene upotrebyly americkú zástavu, u anglickej vlády oznámily svoje ohradzovanie sa.

Nota Ameriky k Anglicku.

Dľa washingtonskej zprávy Reutorovej agencie nota, ktorú Spojené Štáty poslaly Anglicku, hovorí, že zahraničný úrad z deklarácie nemeckého námornického úradu sa dozvedel o tom, že anglická vláda rozhodne naložila anglickým obchodným loďam, aby upotrebovaly neutrálne zástavy. Nota vyhlasuje, že vláda Spojených Štátov so strachom a obavou myslí na nebezpečia, ktorým sú americké lode pre pokračovanie anglickej vlády vystavené.

Nemecký odkaz Amerike.

Berlinský časopis «Voss. Ztg.» o americkej note píše nasledovné : Či tak znie osnova americkej noty, jako ju Reuterova agencia uverejňuje a či nie, na schopnosť akcie nemeckých morských sil toto nebude vplývať. Heslo ríšskeho kancelára : «Za každú cenu musíme zvíťaziť!» i dnes stojí. Nemecko okolo Veľkej Britannie a Irska stiahne železnú obruč. Jestli americká vláda, ako to predošle vyhlásila, neni vstave prekaziť lifrovanie válečných prostriedkov pre Anglicko, lebo toto nedrži za také, ktoré by sa srovnávalo s neutralitou, tak nemecké válečné prostriedky prekazia toto lifrovanie. A jestli následkom tohto nevinní nechcú trpeť, je pre nich jedon bezpodmienečne istý prostriedok, aby sa ochránili pred škodou : nech ostanú len doma. Jestli toto neurobia, tak sa vystavia tomu podozreniu, že konajú proti nemeckým záujmom. Nemecké upozornenie prišlo na čas, ba ešte včassie, než na každý pád bolo potrebné. Už i toto je zdvorilosťou voči nestranným. Ku ďalšej zdvorilosti sme nie náklonní ani vtedy, keď by nás za to i na otázku ťahali. Neni našou, lež ich vecou je, aby sa postarali o tú obranu, ktorú my našim ohlasom poskytujeme.

Potopené anglické lode.

Amsterdamský «Tyd» píše, že na severnom pobreží Francúzska pri predhorí Antifer nemecká podmorská loď «U 16.» v utorok krem anglickej uhlie vezúcej parolode «Dulwich» ešte päť anglických parolodí potopila.

Z Rotterdamu oznamujú, že o veľkej anglickej parolodi «Nelson», ktorá pred štyrmi dňami mala prísť, nič nevedia.

«Hamburger Nachrichten» oznamuje zo Stockholmu, že v kanále potopili jednu anglickú parolod.

ktorá viezla 2000 anglických vojakov. — Z Liverpoolu sdeľujú, že anglickú parolod «Cambunk», ktorá plávala z Cordiffu do Liverpoolu, jedna nemecká podmorská loď potopila. Následkom výbuchu, ktorý nastal na lodi, traja matrózi prišli o život, ostatných zachránili

Utonuté anglické lode.

Z Londýna oznamujú: Pri Falmoutne v sobotu anglická plachtová loď «Andromeda», ktorá naložená zbožím plávala do Londýna, dostala sa na zátoň. Loď a jej náklad vyšiel na zkažu, mužstvo vyjmúc jedného chlapa sa zachránilo. Anglický parník «Hull Traden» v kanáli utonul. Z jeho mužstva len troch ľudí zachránili.

Nemci potopili jeden anglický parník.

Reuterova agencia oznamuje z Londýna: Anglický parník «Dulvich» na ceste z Hullu do Rouenu na 20 morských míľ od predhoria Antifer následkom výbuchu utonul. Mužstvo lode zachránilo sa na ochranných člnoch.

Z Le-Havre oznamujú: Uhlie vezúci anglický parník «Dulvich», ktorý bol na ceste z Hullu do Rouenu, v utorok večer po 6. hodine od Le-Havre na 20 míľ na severozápad trařilo torpeda, ktoré vystrelila jedna nemecká podmorom chodiaca loď. Za výstrelom na prostrednej častke lode, v strojárni nasledoval výbuch. Mužstvo lode poskákalo do ochranných člnov, medzičím zazrelo nemeckú podmorskú loď. Z 38 matrózov lode 29 zachránil torpedoborec «Arquebuse» a v Le-Havre vyložil ich na breh. Siedmi matrózi na ochrannom člne dostali sa do Fécampu. Parolod «Dulvich» medzitým za 20 minút utonula.

Nemecká pod morom chodiaca loď potopila francúzsky parník.

Dľa parížskej úradnej zprávy v utorok popoludní o 1. hodine 30 minútach francúzsky parník «Ville de Lille», ktorý plával z Cherbourgu do Dünkirchenu, od barfleurského majáka na sever spozoroval nemeckú podmorom chodiacu loď. Bola to nemecká podmorská loď «U. 16». Parník proboval ujsť, ale ho nemecká podmorská loď dohonila a v prostriedku parníka umiestniac bomby, zápalila ich. Podmorská loď osobníctvu parníka dala však 10 minút času ku zachráneniu sa. Pod morom chodiaca loď po potopení parníka ponorila sa pod vodu a zmizla.

Deň 18. februára posledným dňom svetového panstva Anglicka.

Kopenhága, 9 februára. «Extrabladed» píše: Čo sa v Anglicku jakokoľvek vysmieľujú z vyhrážky Nemecka, vyhrážka predsa veľmi účinkovala na celý svet. Nemci celé Anglicko chcú obkolesiť výbušnými mínami. Či si z pána mora ešte možno robiť väčší posmech? Jestli je toto možné, tak deň 18. februára bol posledným dňom svetového panstva Anglicka. Ozna-

menie blokády zo strany Nemecka neobsahuje nič prekvapujúceho. Hlavným punktom plánu je obkolesenie Anglicka mínami a toto podporuje energický boj nemeckých podmorských lodí proti anglickej obchodnej flotte. Angličania tým sa pokúsili o zmenšenie nebezpečia, že svoje lode zafarbili neutrálnymi farbami. Toto proti mínam nič neosoží a po osvedčení sa admirality Nemecka toto ani voči nemeckým podmorským loďam málo čo bude osožiť. Musíme uznať, že keď Nemci proti Anglicku vedú vojnu vyhľadovania, tak bojovanie anglických lodí takými nemotornými figlami, jako je prefarbenie komínov, je rovno smiešne. Z nemeckej strany, jako sa dozvedáme, ponúkli vyzdvihnutie blokády, jestli Anglicko pre obyvateľov Nemecka dovolí priväzať potravné články. Sotva sa dá uveriť, že by nemecká diplomacia rátala na túto možnosť. Anglicko proti Nemecku teraz nemá žiadnej inej zbrane, len vyhľadovanie. Túto zbraň chce Anglicko postaviť na humánne základy? Je zrejmou skutočnosťou, že vyhľadovanie začalo Anglicko a Nemecko teraz sa chytilo tejto myšlienky. Nie rozličné ohľady, lež sila rozhodne nad víťazstvom alebo smrťou Anglicka. Na tejto skutočnosti nota Spojených Štátov severo-amerických nič nezmení.

Vojna s podmorskými loďami.

«Vossische Zeitung» sdeľuje rozhovor, ktorý mal námestník šefa generálneho štábu nemeckého námorníctva s americkým námorníckym attaşeom o vojne s podmorskými loďami. Rozhovor v podstate srovnáva sa s nemeckou notou a poukazuje na to, že Nemecko má dosť podmorských lodí ku tomu, aby Anglicko priviedlo do takého polozenia, že v potravných článkoch bude trpeť núdzu. Rozhovor ďalej prináša podrobnosti o tom v note obsaženom návrhu, aby americké lode, ktoré sa cez kanál usilujú do anglických prístavov, v niektorom prístave juhozápadného pobrežia Irska čakaly americké válečné lode a tieto aby prevádzaly patričné lode cez tie anglické vody, ktoré Nemecko vyhlásilo za bojište. V smysle medzinárodných námorníckych zákonov v sprievode válečných lodí plávajúce obchodné lode nie sú vystavené preskúmaniu, ale tá krajina, ku ktorej tieto obchodné lode patria, prevezme mravnú zodpovednosť, že lode nevezú válečný tovar. Nemecko hotové je veriť takémuto vyhláseniu Ameriky, na čestné slovo.

Všetkých horlivých podporovateľov katolíckych pohybov uctive prosíme s prítomným aby «Kresťana» v kruhoch svojich známych rozširovať si nezťažovali. Odberateľov «Kresťana» ale, ktorí nám predplatné od dlšieho alebo kratšieho času dlhujú, napomíname, aby nám podlžnosť svoju bez meškania zaplatili.

Albánsko a Srbsko.

Albánci vtrhli do Srbska.

Srbská tlačová kancelária oznamuje: Albánci v pondelok vo veľkom húfe prekročili hranicu v prizrenskej gubernii. Pre číselnú prevahu nepriateľa srbské čaty a vrchnosti musely sa pred nepriateľom utiahnúť. Albánci napredujú ku Zapodu, Topoljane a Glavošnici. Nepriateľovi na viac miestach podarilo sa zničiť telegrafové a telefonové vodítka.

Srbská tlačová kancelária novšie oznamuje:

Útočenie Albáncov čím ďalej, tým väčší sa šíri. Dosiaľ nasledovné obce dostaly sa do rúk Albáncov: Zapod, Topoljana, Glavošnica, Vrbnica, Djuri a Vranište. Telegrafové vodítka medzi Prizrenom a Djurim, ako i medzi Prizrenom a Vraništom je pretrhnuté. Albánci napredujú od Djuri na východ ku Kura Derventu. Počas cúvania zo srbskej strany 100 chlapov stalo sa bojaneschopnými, medzi nimi dvaja dôstojníci. O djurskej miestnej posádke, ktorá sa nevedela zavčasu utiahnúť, ešte nedošla žiadna zpráva.

Napredovania Albáncov v Srbsku.

Srbská tlačová kancelária oznamuje: Útočenie Albáncov rozprestiera sa na celú srbskú hranicu. Albáncov v pondelok bolo vidieť na okolí Ochridy, kde srbské čaty pre svoju číselnú menšinu prinútené boli utiahnúť sa pred nepriateľom. Od Ochridského jazera na západ ležiaci vršok Čia-Fassan dostal sa do rúk Albáncov. V pondelok v Ruinove a okolo-rajacských posícií celý deň stála bitka. Bitka i v utorok trvala. Kresťanskí obyvatelia Bodogedy, Lymy a iných pohraničných obcí ušli do Trugy. V utorkovom boji zo srbskej strany tridsať ľudí zomrelo, poťažne bolo ranené. V prizrenskom okrese napredovanie Albáncov zastalo. Prizrenu nehrozí nebezpečie. V každom okamžení možno očakávať vtiahnutie našich čiat do Vraništa.

CHYRNIK.

Pápež Poliakom. Z Krakova oznamujú: Svätý Otec Pápež Benedik XV. krakovskému biskupovi Sapiehovi pre obyvateľstvo poľské stihnuté vojnou poslal 10.000 a kardinálsky sbor 3000 lir.

Z biskupstva spišského. Jeho excellencia osvietený pán biskup dr. Alexander Párvy v svojom tohoročnom prvom obežnom liste k rozširovanu medzi veriacimi vrúčne odporúča svojim kňazom náboženský časopis «Svätá Rodina» k duševnému osahu veriacich horlive redigovaný od oravskoveľkovesského farára Jána Vojtaššáka. V minulé dni povolali k vojenskej kňazskej službe vyšnoreašského farára Ondreja Farkaša, so spravovaním jeho fary je poverený farár v Ulože. Teraz koná už 19 kňazov spišského biskupstva vojenskú službu. Lipt. sv. mikulášsky farár dr. Jozef Kozsár Katolíckemu Karitásku poslal 20 a jurgovský

farský úrad 11 korún. Žegranský administrátor Viktor Grieger ako výmenu novoročných pozdravení na válečné ciele dal 10 korún. Veriaci richvaldskej farnosti k spomoženiu našich zajatých vojakov obetovali 10 korún 9 halierov. Biacovský farár Ján Venezkó, lipt. sv. mikulášsky farár dr. Jozef Kozsár a veriaci obce Jurgov na podporu katolíckej tlače dali po 10 korunách.

Načo obracajú katolícké kňazské majetky? Ostrihomský praelátkanoník, biskup Michal Bogišich složil pre žiakov ostrihomského kat. hl. gymnázia základinu 2000 korún, za čo mu minister výučby vyslovil svoje vďaky. Jágerský kanoník dr. Ján Běhm jágerskej filiálke Červeného Kríža dal 1000 korún. Katolíckemu Karitásku poslali: Baňskobystrický biskup Wolfgang Radnai a kaplán Karol Raile po 200, predstavení a chovanci ústredného semenišťa 150, sedmohradský biskup gróf Karol Gustáv Majláth, trnavský biskupský námestník dr. Pavel Jedlieska a dekanfarár Jozef László po 100 korunách. Na podporu katolíckej tlače dala satmárska kapitula 300 a prešporská kapitula 100 korún. Hlavnomestský katechéta Tibor Kerégyártó na zimné šatstvo vojakov dal 100 korún.

Katolícka Ludová Jednota na vidieku. Zo spišského Richvaldu oznamujú: Richvaldská organizácia Kat. Lud. Jednoty 2. febr. vydržovala svoju tohoročnú druhú poradu, ktorej hlavným predmetom bola prednáška: «Vojna a žena». Okrem toho predložili sa údom z válečných pohybov dva hrdinské príklady vlasteneckej oduševnenosti. Školské diatky spievaly pekný válečný marš. Zasadnutie, na ktorom účasť vzalo sto občanov, uzavrelo, že pozdravuje na táboreských dopisniciach magurského advokáta Kat. Lud. Jednoty: na severnom bojišti hrdinsky bojujúceho dr. Běh. Liesko ako aj trinástich narukovaných miestnej organizácie.

Vlastenecká omšova základina. Z Ostrihoma píše: Praelátkanoník Franc Schiffer složil základinu tisíc korún na výročitú smutočnú svätú omšu za dušné spasenie uhorských hrdinov padnutých v svetovej vojne roku 1914 a 1915. Svätá omša odbaví sa má každý rok pod oktavou sviatku Srdeca Ježišového vo vnútornomestskom farskom kostole ostrihomskom a duše hrdinskou smrťou zosnulých uhorských bojovníkov obetovať sa majú najsladšiemu Srdecu Ježišovému.

Rozpustenie bosensko-hercegovinského zemského snemu. Úradný časopis minule uverejnil krátky kráľovský rukopis, ktorý bosensko-hercegovinský zemský snem vyhlasuje za rozpustený. Keď vojna vypukla, bosensko-hercegovinský snem boli len odročili. Vymenovanie nového spoločného finančného ministra bolo príležitosťou ku rozpusteniu zemského snemu.

Chýry zo Spiša. Karol Materný, ev. učiteľ z Ondrišľa, hrdinskou smrťou zomrel na severnom bojišti. — Bartolomej Seeman, pisár podhradského okres. súdu, písal zo srbského zajatia svojej manželke list, v ktorom sa ponosuje, že s odmrznutými nohami leží v nemocnici. — Novovesský ženský spolok na zimné šatstvo

vojakov odhlasoval 500 korún, okrem toho poslal vojakom 216 párov onúc, 57 párov teplých spodných nohavíc, 3 zimné košeľe, 80 flanellových náhrdelníkov, 70 párov flanellových podoševníc, 66 párov štrimfiel. 26 párov nákolenníkov, 28 párov zápästkov, 3 páry rukavičiek, 11 teplých čapíc a 50 párov šnóriek na baganče. — V Novej Vsi jednohlasne vyvolili doterajších mestských úradníkov, okrem právneho radeu, ktorým 53 hlasmi stal sa dr. Ervin Jantner, jeho protikandidát dr. Alexander Thern dostal 25 hlasov. — Pri Praxdorfe 29. jan. vyšinul sa nákladný vlak gelnickej vicinálky, väčšej škody sa nestalo. — Gelnickú štátnu železnopriemyselnú odbornú školu otvorili 25. januára.

Konferencia grécko-katolíckych kňazov. Grécko-katolícki kňazia tých obcí šarišskej, spišskej a zemplenskej stolice, ktoré ležia na vidiekoch dosávadných bojov, sišli sa na konferenciu, aby sa radili v záležitosti vynahradenia vojnou zapríčinených škôd zo strany štátu. Konferencia cieľom preskúmania škôd vyslala felšövizközskeho dekana Ladislava Danykó, ktorý s veľkou obozretnosťou a svedomitosťou zodpovedal svojmu povereniu. Väčšie škody utrpely obce Felšökomárnok, Alšökomárnok, Ladomérmézö, Felšöhunkóc, Alšöhimeš, Felšöhimeš, Kišfagyaloš, Dolgonya a Mészégetö. O výsledku účinkovania konferencie podajú vláde zprávu.

Odročenie narukovania. Rada hlavného mesta Budapešti ohlasom upovedomuje tých k službe pri landšturme povinných uhorských občanov, ktorí sa r. 1878., 1879., 1880., 1881. a 1882 narodili a ktorých na priehľadke landšturmu v novembri a v decembri uznali za súcích ku zbrannej službe pri landšturme, že ku zbrannej službe nie 1. marca r. 1915., lež 15. marca r. 1915. sú povinní narukovať. Ktorých z nich odobrali na priehľadáčkách vydržiavaných na území szatmárnémetského, baňsko-bystrického, košického a egerského honvédstvo doplňujúceho veliteľstva, ale certifikátom neboli opatrení, majú narukovať ku budapeštianskemu honvédstvu doplňujúceho veliteľstvu. Ti landšturmisti, ktorých z územia iglovského, munkáčskeho, ungvárskeho a mármárošzigetského honvédstvo doplňujúceho veliteľstva už pred časom povolali k zbrannej službe pri landšturme, ale im pozdejšie na neistý čas dali urlaub, v tom páde, jestli dotiaľ osobite nebudú povolani ku zbrannej službe, tiež 15. marca r. 1915. sú povinní narukovať.

Osobné cirkevné chýry zo Sariša. Zborovský farár Jozef Vasskó vymenovaný je za dekana okresu bardiovského. Velkošarišský farár, čestný kanoník Anton Kleinovszky 1-eho apríla pôjde do penzie.

Smrť Ladislava Vissnyovszkyho. Z Baňskej Bystrice oznamujú: Biskupský námestník Ladislav Vissnyovszky, velpraepöšt baňskobystrickej kapituly po dlhom trápení a opätöčnom pobožnom prijatí sv. sviatostí 9-eho februára zomrel v 72. roku svojho požehnaného života a v 45. roku svojho kňazstva. narodil sa v obci Kišdivina. Za istý čas bol rektorom semenišťa aj hlavným šköldozorcom diocesanym.

Nebohý nadobudnul si veľké zásluhy v obore diocesankej administrácie a v srdciach zväčnil si svoju pamiatku aj so svojou dobročinnosťou.

List z Przemyslu. Z Baňskej Bystrici oznamujú: V pevnosti Przemysl, obkolesenej skrze Rusov, nachádza sa moc vojakov i zo zvolenskej stolice a títo po povetrnej pošte dost často pošlú listy svojim príbuzným. V tieto dni písal list Ondrej Gregor svojej manželke byvajúcej v obci Szelecese a v tom liste píše medzi iným:

— Ten list som písal 7. januára. Prajem vám šťastlivejší nový rok, ako bol minulý. Žijem a cítim sa dobre. V nový rok u mňa bol môj švagor Ján a spolu s ním navštívili sme službu konajúceho mojeho druhého švagra a strávili sme niekoľko dobrých hodín. Na vedomie dávam, že tu meškajúci známi: Ján Kmeti, Pavel Olej, Ondrej Blaskó a Martin Hensky žijú a deň vianočný strávili spolu so mnou. Nestarajte sa, buďte trezliví, kým sa pevnosť oslobodí.

Košická polícia proti dráčom. Z Košíc oznamujú, že nesmierne a neodôvodnené draženie potravín ku tomu primalo tamojšiu políciu, aby s celou prísnosťou dozerala na priekupcov s potravnými článkami. Polícia predovšetkým ustálila cenu potrebných potravín a v sobotu rano celá polícia pod vedením hlavného kapitána vyrukovala na tržišťa a odpredavačov, ktorí vyše ustálenej ceny pýtali za potravné články, odviedli na políciu. Toto prísne zakročenie polície stretlo sa so všeobecným uspokojením kupujúceho obecnstva.

Z jačmeňa neslobodne slad dorábať. Úradný časopis uverejňuje nariadenie vlády, dľa ktorého z jačmeňa počnúc od 19. februára neslobodno slad dorábať, lebo je jačmeň potrebný na chlieb. Dielne na slad a pivováre bezodkladne sú povinné oznámiť politickým vrchnostiam, že koľko jačmeňa majú na sklade a tento jačmeň po 19. februári len s privolením vrchnosti smú upotrebiť.

Válečná služba uhorských klerikov. V práci válečnej účasť berú i uhorskí klerici. Hneď začiatkom vojny skoro v každom semeništi jednu čiastku ústavu pretvorili v nemocnicu, kde ranených a chorých vojakov opatrujú klerici. Najnovšie podujalo sa 70 klerikov Pazmaneuma, že vo dne i v noci budú konať službu v nemocnici viedeňských Milosrdných. Jeho eminencia kardinál knieža-primas dr. Ján Csernoch dovolil 20 klerikom ostrihomského semenišťa, aby šli na severné bojište, kde poskytnú prvú pomoc raneným vojakom, nachádzajúcim sa v bojovnej čiare.

Päť hrdinov — päť bratov. V nemeckých novinách čítame, že nemecký cisár pre hrdinskosť so železným krížom vyznačil všetkých päť bojujúcich synov bavorského podplukovníka Rütgenna.

Šarišská stolica za rodiny narukovaných. Z Prešova píšu: Jozef Tahy, podžupan šarišskej stolice zariadil zbierku k podpore rodín narukovaných Šarišanov. Podžupan teraz v stoličných úradných novinách vdaky vyslovil za vlasteneckú obetivosť obecnstva a kvittuje z územia stolice došlé milodary, ktoré obnášajú 22.129 korún.

So svojimi šesť synami na bojište. Z Marošvášárhelu oznamujú: Holtmarošský obyvateľ Ján Bakoš má šesť synov na rozličných bojištach. Teraz vzali aj jeho na bojište, kde koná službu ako furman.

Uhorskému Červenému Križu darovali v Budapešti bývajúcí Bulhari 2710 korún a americkí Nemci poslali 60.3000 korún.

Zákaz alkoholu v Taliansku. Talianska vláda vydala nariadenie, v ktorom zakazuje vymeriavanie liehu, vo sviatočné dni a počas volby, potom nariaďuje, že osobám niže 16 rokov alkohol neslobodno predávať.

Volba mestských úradníkov v Igllove. Mesto Iglav 6. februára pod predsedníctvom podžupana stolice spišskej dra Ludvika Neogradyho previedlo voľbu mestských úradníkov. Za mešťanostu jednohlasne zvolili dra Kornela Folgensa. Ostatných úradníkov zvolili tiež jednohlasne.

Z kaprála poručík. Zo Spišskej Javoriny oznamujú: Aleksander Orosz, lesný javorinského pánstva kniežata Hohenlohe, ktorý počas mobilizácie ako landšurmistský kaprál narukoval z Javoriny, na vianoce bol ešte kaprálom, 27. dec. stal sa strážmajstrom a v minulých dňoch poručikom na južnom bojišti.

Spolku katolíckej tlače poslali z biskupstva rožňavského ako sbierku 500 korún a z biskupstva spišského 107 korún 59 halierov.

Ztraty nepriateľov.

Medzinárodná kancelária «Červeného Križa» v Genfe najnovšie vydala štatistiku ztrát tých štátov, s ktorými stojí naša monarchia a Nemecko v krutom boji. Štatistika, ktorá v strašnej veľkosti ukazuje ztraty našich nepriateľov v bitkách do konca minulého roka, počažne do 10. januára tohto roku, podáva nasledovné dáta na základe hodnoverných zprávk, ktoré o ztratách našich nepriateľov dostala medzinárodná kancelária «Červaného Križa» v Genfe.

Srbsko do 10. januára t. r. malo nasledovné ztraty: Chorých a takých ranených, ktorých možno vyliečiť 38.000; mrzákov 12.000; zajatých 18.500; mrtvých 22.000. Ztrata Srbska tedy do 10. januára obnášala 91.000 ľudí.

Japonsko, ktoré sa vrhlo ohromnou silou na malú nemeckú osadu Čingtau, do 21. novembra, po dobitie čingtauskej pevnosti, kedy ďalšie boje Japonci zastavili, mali nasledovné ztraty. Chorých a liečiteľných ranených 36.000; mrzákov 5500; zajatých 2500 (týchto rozumie sa po zaujatí Čingtaua dostali zpät); mrtvých 11.500. Japonsku tedy malá ale hrdinská nemecká posádka pri Čingtaue zapríčinila ztratu 55.000 ľudí.

Rusko do dňa 10. januára t. r. malo nasledovné ztraty: Chorých a liečiteľných ranených 1,490.000; mrzákov 421.500; zajatých 769.000; mrtvých 741.000. Rusko tedy do 10. januára utratilo spolu 3 milióny 423.500 ľudí.

Francúzsko do 31. decembra lanského roku malo nasledovné ztraty: Chorých a ranených, ktorých možno vyliečiť 718.000; mrzákov 439.000; zajatých 494.000; mrtvých 464.000. Francúzsko tedy do konca minulého roku utratilo spolu 2 milióny 115.500 ľudí.

Anglicko do 31. decembra lanského roku utratilo: Chorých a ranených po nemocniciach 185.000; mrzákov 49.500; zajatcov 82.500; mrtvých 116.500. Spolu tedy Anglicko do konca minulého roku utratilo 433.500 ľudí.

Belgicko do 31. decembra minulého roku malo nasledovné ztraty: Chorých a liečiteľných ranených 62.500; mrzákov 27.500; zajatcov 49.500; mrtvých 72.500. Ztrata Belgicka tedy do konca lanského roku obnášala 212.000 ľudí.

Dľa výkazov menovanej kancelárie naši nepriatelia do spomenutého času utratili súhrnne: Chorých a ranených 2 milióny 655.500; mrzákov 975.000; zajatých 1 milión 462.500; mrtvých 1 milión 516.500 ľudí. Spolu tedy 6 miliónov 609.500 bojovníkov. Tieto ztraty mali naši nepriatelia, ako už rečeno do 31. decembra roku 1914., počažne do 10. januára t. r. Keď dľa súhrnného počtu týchto ztrát výpočítame priemernú ztratu na jedon deň, tak priemerne môžeme ustáliť, koľké ztraty majú nepriatelia po dnešný deň. Keď tedy týmto priemerným počtom ztraty jedonoho dňa doplníme horpodaný súhrnný počet, tak ztraty našich nepriateľov po dnešný deň obnášajú 8 miliónov 436.900 ľudí.

O spoľahlivosti výkazu internacionálnej Kancelárie «Červenkého Križa» niet žiadnej pochybnosti. Je to kancelária medzinárodná nestranná. Naši nepriatelia dľa týchto dát dosiaľ utratili bezmála poldeviata milióna ľudí. Tento ohromný počet je teda zároveň najlepším dôkazom toho, že sú ztraty našej monarchie a Nemecka o mnoho menšie, ako ztraty našich nepriateľov. Obrovské rady ruskej a francúzskej armády utratily už vyše 6 miliónov ľudí. Blížime sa teda stále ku vyrovnaniu sil, čo zabezpečí víťazstvo nám a našim spojencom.

Žencovské smluvy.

Terajšia svetová vojna svojimi dosiaľ ani netušenými rozmerami prevyšuje všetky dosavadne vojny. Každý vojak a občan vojnu vedúcich štátov usiluje sa brať účasť na tejto veľkej borbe.

Lebo nielen armády vedú túto vojnu, lež i občania nepriateľských štátov stoja v mlčanlivom, ale tým vo vážnejšom hospodárskom boji. Túto vojnu rozhodne nie ostatných tisíc vojakov, lež posledných tisíc centov obilia. Musíme sporiť v každom ohľade, aby sme na každú možnosť boli prichystaní. Musíme uskromniť svoje nároky a potreby vo všetkom, aby sa z najpotrebnejšieho každému dostalo. Dvojnásobnou silou treba skončiť každú riadnu prácu, aby sme aj robotnú silu vzdialených nahradiť mohli. Ktorí sa v tejto krajine gazdovstvom zaoberajú, takmer závidia jeden s dru-

hým, aby všetky možné prostriedky použili ku zabezpečeniu tohoročnej úrody. Toto je povinnosťou našich gazdov tak z ohľadu vlastenectva, jako i z ohľadu ich vlastného dobre pochopeného záujmu.

Tým prekvapujúcejšie znie teraz tá na niektorých miestach krajiny vyskytujúca sa ponosa, že sa ženci tu i tu zdráhajú uzavreť smluvu ku tohoročnej žatve a chcú čakať dotiaľ, kým im viac sľúbia za ich prácu.

Neveríme, žeby tento zjav mohol byť všeobecný a už aj vopred ohradzuje sa proti predpokladaniu, že by uhorskí gazdovskí robotníci v svoj prospech nečestne chceli využiť terajší válečný stav. Ale jestli by sa predsa našli poblúdiví ľudia, ktorí by už či zo svojej pohnútky sami od seba, dľa svojej hlavy a či nesvedomitými buričmi zavedení takto chceli špekulovať: ku tým by sme mali so pár vážnych slov.

Predovšetkým má vedieť každý človek, že keď je vojna, vtedy do úzadia treba potisknúť každý osobný záujem pred svätým záujmom vlasti. A naozaj nikomu netreba vysvetľovať, že jaký význam má práve tohto roku riadne spratanie úrody z poľa. Je to krajinský záujem, pred ktorým sa každý musí skloniť a jako teraz, keď je reč o živobytí, života schopnosti a o celej budúcnosti krajiny treba zabezpečiť krajinský záujem, tak vlast nikoho o nič nebude prosiť, lež od každého bude požadovať a očakávať a každému bude rozkazovať.

Nech si nikto nemyslí, že ak teraz neuzavre žencovskú smluvu, pozdejšie môže si zabezpečiť o veľa väčšiu mzdu, než inokedy. Nedávno vyneseny nový zákon o mimoriadnych poriadkoch na pád vojny dovoľuje, že z verejného záujmu každého práceshopného človeka za plácu (vynáhradu) možno prinútiť ku osobnej práci, jestli patričnú prácu ináč, menovite upotrebením najatých robotníkov zabezpečiť nemožno. A použitie podobných osobných služieb i v pokojnom čase je dovolené, ku pr. v páde živelných pohrôm, alebo v druhých takých pádoch, keď je spoločné upotrebenie robotných síl súrne potrebné. Tým viac je odôvodnené použitie osobnej služby, alebo vyslanie verejnej sily v čas vojny, keď skončenie na čas gazdovských prác je obrovským záujmom nielen armády, lež i spoločným záujmom všetkých obyvateľov krajiny. V čas vojny každá krajina prevažne odkázaná je na vlastnú dôrobu, lebo z cudziny potravné články privážať takmer nemožno. Vláda, jestli by bolo potrebné, aj tými najenergickejšími poriadkami zabezpečí záujmy tejto dôroby a s ňou spojeného stravovania krajiny.

Ktorí chcú čachrovať so svojou pracovnou silou, nech myslia i na to, že pre vojnu cena potravných článkov prirodzene poskočila, a takto výdelok žencov už i sám od seba stane sa o veľa cennejším jako predošlé roky. S tým čestným osohom, ktorý toto poskodenie cien znamená, každý rozumne smýšľajúci človek môže byť spokojný. Zdvihnutie výdelku silou-mocou bolo by zderstvom a miestami gazdov prinútilo by ku tomu, aby zmenšili, prípadne na čas i celkom zastavili

svoje gazdovanie, čím by sa takýto robotnícki zdierači náležite sklámali vo svojich výpočtoch, ale by sa mohlo stať i to, že by gazdovia žiadali zakročenie vrchností. Takto by veru zle upotrebená zbraň v rukách gazdovských robotníkov nazpät vystrelila.

Pre zdraženie robotníckej sily, a pre nečinnosť tých, ktorí nešli na vojnu a požívajú štátnu podporu, sa už i tak vyskytlo veľa ponôs v krajine. Keď nesvedomití ľudia namiesto toho, aby dvojnásobnou usilovnosťou, napruženou prácou a úplnou oddanosťou usilovali sa nahradiť na vojne bojujúcich chlapov, ešte zväčšovať chcú ťažkosti dôroby: tak páchajú opravdovú zradu proti svojej vlasti.

Krajina ráta na to, že v týchto historických časoch každý bude stáť na svojom mieste, telom, dušou slúžiac verejnemu blahu a naša vlast nikdy nesmie sa sklamať vo svojich synoch!

Mrtví a ranení.

(Pokračovanie.)

Všetci, pri ktorých nestojí poznámka «mrtvý», sú ranení.

Písmeny *ppl.* znamenajú peší pluk; *hp.*, honvédsky pluk; *komp.*, je toľko ako kompánia; *lp.* landšturmistický pluk; *jb.*, jágerský bataillon.

Zo 72. spoločného pešieho pluku prešporského: Bán Lud. 5 †, Bango Leop. trubač stotiny 5 ranený a zajatý, Bánovszky Pavel 7, Baranek Ladislav 7, Baráth Pavel 7, Baričič Rafael 5, Bartal Ján 6, Beer Karol 7, Beke Jozef (Alistál, st. prešporská) 6 †, Benkovič Štefan (Moravské Sv. Jány, st. prešporská) 8 †, Benkovsky Štefan 7, Bernat Peter 8, Biesik Štefan 8, Bihari Július 5, Blahovič Štefan 7, Blanarovič Rudolf 5, Blaško Ján 7, Bodinger Krištof trubač bataillonu 8 †, Bokol Ján 5, Bolla Anton 7, Boráros Michal 7 †, Bordák Anton 5, Brandiš Eugen 5, Breštič Šebastian 7, Brindzik Franc 8 z., Brožek Ján (Hluboka, st. nitrianska) 6 †, Brunauer Karol 6, Bucsányi Ján 6, Bus Ján 5 †, Cibulka Ján 6, Chorvatyik Jozef 5, Čeho Alexander 6, Čizik Ernest 6, Csörgöy Joachim 2, Cader Franc 7, Danihel Matej 6, Danihel Pavel 5 †, Darázs Ján 5, Degan Ján 5, Derzsi Štefan 2, Dicha Juraj (Pobedim, st. nitrianska) 8 †, Dobjas Jozef 8, Dobša Štefan 5, Dóra Leonard 6, Dóra Žigmund 5, Drdanka Ján 7 †, Drnak Michal 8, Dubec Jozef 8, Dubek Martin 7, Dubravec Vid 8 z., Duchoslav Štefan 5 ranený a zajatý, Duris Alojz 8, Elbert Karol 8 z., Elek Jozef 5, Everling Rudolf 6, Fajnov Ján 2, Farkas Štefan 6 †, Farkas Vendel 5, Fassung Martin 5, Felkel Štefan 8, Fiala Jozef 7, Fillipp Jozef 6, Filo Imrich 5 ranený a zajatý, Fink Karol 8, Fogelsinger Ján 5, Folbrich Štefan 7, Földes Ludvik 6 †, Foltin Jozef (Jókút, st. nitrianska) 8 †, Forró Ján (Ludvikov syn) 8 †, Frist Ján 8 z., Fürst Desider 5, Gál Vendel 2, Galbavy Benedikt 7, Germann Sylvester 6, Gombos Franc 5, Görföly (?)

Vincenc 2, Gottwald Ján 5, Grünfeld Július 8 z., Hajla Pavel 5 ranený a zajatý. Halmos Ludvik 7, Hanak Jozef 7, Hanečka Štefan (Czoborfalva, st. nitrianska) 6 †, Hanusek Jozef 6, Haraslin Michal 8, Hasprunar Ján 5, Havelka Ján 6, Herak Jozef 8, Herda Ján (Zavar, st. prešporská) 8 †, Herczegh Ludvik 8, Heszek Jozef 2 †, Heszek Jozef 8 z., Hlavathy Ludvik (Trnava) 6 †, Hlavaty Karol 8, Hlavenka Júli s (Nagylévárd st. prešporská) 7 †, Hoboth Franc 5, Holes Ludvik 7, Holi Jozef 5 †, Holly Ludvik 7, Homer Jozef 8, Honza Pavel 6, Hornýak Štefan (Třebatice, st. nitrianska) 6 †, Horváth Franc 6 †, Horváth Gejza 7, Horváth Ján (Vágmagyarád, st. prešporská) 8 †, Horváth Jozef 6, Horváth Michal pešiak 5, Horváth Michal dôstojnícky sluha 5, Hrazný Adam (Horné Bzince, st. nitrianska) 8 †.

(Pokračovanie nasleduje.)

Radostné znovauvidenie.

Na železničnej stanici v Ž. na Horniakoch odohral sa nasledovný prípad: Z jedného vozňa vlaku, v ktorom sa viezli ranení, vystúpil jeden oficer, ktorý bol ranený na nohe. Ide ku perronu, aby si tam kúpil cigarety, keď zrazu spozoruje medzi obecnstvom na perrone jedného haličského ubehlika. Ide rovno k nemu a pýta sa ho nemecky:

— Poznáte ma?

— Nie ja — odpovedal tázaný v dlhom čiernom kabáte.

V nasledovnom okamihu zavznelo ohromné zaucho, od ktorého sa haličský ubehlík potočil a ponač bolo vidno na ňom, že nevie prečo vlastne dostal zaucho, dôstojník vytnúe mu s ľava druhé zaucho, povedal:

— Ja som ten oficer, ktorému ste v Jaslove predali paklík švibaliek za jednu korunu.

Obecnstvo sa chutne zasmialo a schvaľovalo vyzauchovanie úžerníka. Načo dôstojník riekol:

— Zaveril som sa ešte v Jaslove, že vyzauchujem tohto zdierača, ak sa kedy s ním sîdem.

A zapáliec si na cigarettu oficer spokojný vysadol do vozňa ku svojim kamarátom, medzičím z jedného kúta čakálne bolo počut bolestné vzdychanie.

Žarty.

Hneď to zbadal.

Pán poručík Nižniansky číta v úradnom vojenskom časopise v kancelárii bataillona svoje neočakávané vymenovanie za nadporučíka. Naskutku si dal u krajčira stotiny prišif na golier druhú hviezdičku a ide do dôstojníckeho kassína, aby od radosti svojich kamarátov počastoval. Pri tom rozumie sa dobré nápoje sa rozlievaly a novopečený pán nadporučík napriek obyčaji mal hodne pod čapicou, keď nastal čas domov ísť. V «ružovej» nalade chcel aj svojho sluhu prekvapiť novou hviezdičkou na golieri a pýta sa ho:

— No, Michal, nič nebadáš na mne?

Michal za chvíľu hľadí, pokrúti hlavou a rečie:

— Nie, pán poručík!

— Len sa dobre pozri na mňa, Michal, dozaista to zbadáš!

Michal tak urobil.

— Áno, — odvetí potom úprimne, — mne sa zdá, že pán nadporučík má hodne pod čapicou — však, ver?!

★

V roztržitosti.

— Ondriš Kurica, — hovorí učiteľ, — ty si dnes pozde prišiel do školy!

— Prosím, pán učiteľ, dostali sme malé dieťa, — riekne Ondriš Kurica.

— Malé dieťa! Dobre! Tento raz ti prehlíadnem. Ale aby sa to viacráz nestalo.

Šijací stroj

Na pohodlné malé čiastočné splácanie predáva

FRANZ BAUMGARTEN

Budapest, VII., Rózsa-u. 27.
Telefon József 33—72.

Za šlosiarskych učňov

prijmu sa dvaja chlapi z dobrého domu. Poštový kolok k odpovedi má pripojený byt. — Leopold **Pozgay** Budapešť, VIII., Német-utca 16. číslo.

5 halierov

stojí poštová dopisnička, na ktorej môžete si pýtať môj hlavný 4000 vyobrazeniami ozdobený cenník, ktorý obsahuje bohatý výber osočných v domácnosti potrebných článkov, darov a každému pošle sa zdarma a franko.

Prvá dieťa hodín

JÁN KONRAD

c. a k. dvorný zásielca
BRÜX číslo 718. (Čechy.)

Echt nikelové vačkové hodinky K 4-20, 5-—. Strieborné K 8-40, 9-50. Nícklové budičky K 2-90. Hodiny s kukučkou K 7-85. Pendlové hodiny K 9-—.

Zasielanie s poštovou dobierkou. Zámena povolená, alebo návrat peňazi.

51 rokov v obchode, vyzkúmane dobrá osada na kosy.

Nikto nikdy nemal lepšej kosy, ako je naša

Bazilika zlato-kosa.

Nesľubujeme nebo a zem, každému ale, kto s dôverou obráti sa ku nám, pošleme takú trvanlivého ostria zlatú kosu, za ktorú nás požeňavaf bude. Tieto kosy už od 50 rokov rozposielame najväčším pántvam a mnoho tisíc hospodárom. Zárukou dobre stojíme za každú kosu a nesodpovedne zameníme zdarma. — Cena jednej «Bazilika zlatej kosy» s poštovou dobierkou:

	70	75	80	85	90	95	100	110 cm.
Cena 1 kosy	2-20	2-30	2-40	2-50	2-60	2-70	2-80	3-20 kor.

Cena 1 kusa Bazilika diamantovej osielky 1-50 kor. Takej nikdy nebolo. Zvláštne upozornenie pre sbierateľov kupcov na kosy. Pri kúpe 10 kusov kôs 1 kus posielame zdarma. Pri kúpe 30 kusov, zdarma posielame 3 kusy alebo jeden výborný 8 výstr. revolver, alebo jeden opravyde postriebrený metallový kríž. Prosíme na každý pád žiadať si náš veľký obrázkový cenník. Zderma ho pošleme a každému spôsobíme s ním veľkú radosť. — K dostaniu v obchode: **Jozef Marosi a Syn.** Esztergom 15. číslo 51 ročná osada na kosy a veľký obchodný dom.

Tlačou Stephaneum uč. spol. v Budapešť, VIII., Szentkirályi-utca 28/a.